

Otogar giriş ve çıkış hizmetine ilişkin fatura düzenleme zorunluluğu hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	27575268-105[229-2016-270]-511422
Tarih	31.12.2018

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 27575268-105[229-2016-270]-511422 31.12.2018

Konu : Otogar giriş ve çıkış hizmetine ilişkin fatura düzenleme zorunluluğu hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunun incelenmesinden;

- ... Şehirlerarası Terminal işletmecisi olarak terminalin giriş ve çıkışlarını kullanan otobüs, minibüs vb. araçlardan peron ücreti aldığınız ve karşılığında otobüsün plakasına ya da otobüsün üstünde yazan firma ismine yahut şoförün belirtmiş olduğu isme fatura düzenlediğiniz,
- Fatura kestiğiniz müşterilerden e-fatura kullanıcısı olanların firmanızın da e-fatura kullanıcısı olması nedeniyle kendilerine e-fatura düzenlenmesini talep ettikleri,

- Yaptığınız incelemelerde, bazı otobüslerin üzerinde firma unvanları yazılı olsa da otobüsün asıl sahibinin şahıs mükellefi olduğu ve bu mükelleflerin e-fatura kullanıcısı olmadığı anlaşıldığı veya otobüsün sahibi olan firma ile fatura talep edenin başka firmalar olduğu ya da minibüslerde vergi kaydının olmadığı gibi problemlerle karşılaştığınız,

- Bu sorunlardan kurtulmak için e-fatura kullanıcısı olsanız dahi peron gelirlerinizin perakende satış fişi ile belgelendirilip belgelendirilemeyeceği hususunda Başkanlığımızdan görüş talep edildiği

anlaşılmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 227 nci maddesinde, bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsikinin mecburi olduğu hükmüne bağlanmış olup, kayıtların tevsikinde kullanılabilecek belgelere ilişkin düzenlemeler ise Kanunun 229 ve müteakip maddelerinde yapılmıştır.

Söz konusu Kanunun 229, 230, 231 ve 232 nci maddelerinde, faturanın tarifi, şekli, nizamı ve fatura kullanma mecburiyetinde olanlara dair hükümler, 233, 234 ve müteakip maddelerinde ise, fatura yerine geçen belgelerden, perakende satış vesikaları, gider pusulası ve diğer belgelere ilişkin hükümler yer almaktadır.

Ayrıca, 167 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin (8) numaralı bölümünde de, "...

Diğer taraftan, 232 nci maddenin bir ve ikinci fıkra hükümleri uyarınca, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar ile defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin;

- Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara;

- Serbest meslek erbabına;

- Kazançları götürü usulde tespit olunan tüccarlara;

- Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere;

- Vergiden muaf esnafa;

Sattıkları emtia veya yaptıkları işler için, satılan emtianın veya yapılan işin bedeli ne olursa olsun fatura vermeleri, emtiayı satın alan veya hizmeti yaptıran bu kimselerin de fatura istemeleri ve almaları mecburidir. Bunlar için perakende satış fişi geçerli değildir." açıklaması yer almaktadır.

385 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin, "Elektronik Sistemler Kullanılarak Yapılan Otopark İşletmeciliğinde Belge Düzeni" başlıklı 3 üncü bölümünde de, otopark işletmeciliği faaliyetinde bulunan mükelleflerin ödeme kaydedici cihaz kullanmak mecburiyetinde oldukları belirtilerek, otopark işletmeciliği faaliyetinde bulunan mükellefler tarafından ödeme kaydedici cihaz yerine kullanılacak

elektronik cihazların Tebliğde belirtilen şekilde kullanılması kaydıyla, otopark işletmeciliği hizmetinin Tebliğde yer alan açıklamalar çerçevesinde belgelendirilmesinin mümkün olduğu açıklanmıştır.

Ayrıca, 397 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile e-fatura uygulamasına başvuran ve sisteme kayıtlı kullanıcı olarak tanımlanan mükelleflerin birbirlerine sattıkları mal veya hizmetler için e-fatura düzenlenebilmesi ve bu faturaların alıcılara elektronik ortamda iletilebilmesi olanağı getirilmiştir. Söz konusu uygulama ile faturanın elektronik olarak düzenlenebilmesi ve alıcısına gönderilebilmesi için satıcı ve alıcının her ikisinin de e-fatura uygulamasına kayıtlı kullanıcı olması gerekmektedir. Bunlardan birinin kayıtlı kullanıcı olmaması durumunda düzenlenecek faturanın kağıt ortamında düzenlenen fatura olması icap etmektedir. Esas itibarıyla e-fatura, kağıt fatura ile aynı hukuki niteliklere sahip olup, elektronik fatura uygulamasındaki maksat e-fatura sistemine kayıtlı kullanıcıların birbirlerine yapmış oldukları mal teslimi veya hizmet ifalarının elektronik ortamda belgelendirilmesidir.

Öte yandan, mezkûr Kanunun 229 ve müteakip maddelerindeki "müşteri" ifadesi, malı satın alan veya kendisine iş yapılan gerçek veya tüzel kişiyi ifade etmektedir. Bunun yanı sıra, fatura tahakkuka ilişkin bir belge olduğundan düzenlenmesi bedelin ödenmesine değil, malın teslimine veya hizmetin ifasına bağlıdır. Bu nedenle, faturanın düzenlenmesinde fatura bedelinin kimin tarafından ödendiği hususu önemli olmayıp, faturanın malı satın alan veya kendisine iş yapılan gerçek veya tüzel kişi adına düzenlenmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda, ... Şehirlerarası Otobüs Terminali giriş ve çıkışlarında, otopark işletmelerinde uygulanan sistemler gibi ödeme kaydedici cihaz veya 385 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde yer alan özelliklere haiz elektronik cihazların kullanılması mümkün bulunmaktadır.

Ancak, ...'ye giriş çıkış yapan ve mezkur Kanunun 232 nci maddesi uyarınca fatura kullanma mecburiyeti olan mükelleflere (otobüs, minibüs vb. araçları işleten gerçek veya tüzel kişi mükelleflere) söz konusu araç geçiş ücret bedeline ilişkin olarak, şirketiniz tarafından genel hükümler çerçevesinde fatura (e-fatura uygulamasına kayıtlı olanlara e-fatura) düzenlenmesi gerekmektedir. Bununla birlikte, ... giriş ve çıkışlarında uygulanacak olan turnike sisteminde, otopark işletmelerinde uygulanan sistemler gibi ödeme kaydedici cihaz veya 385 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde yer alan özelliklere haiz elektronik cihazların kullanılması ve bu cihazlar ile düzenlenen belgelerde söz konusu hizmetten faydalanan mükelleflerin plaka bilgilerinin yer alması durumunda, fatura yerine bu belgeler ile de söz konusu hizmet satışlarının tevsik edilmesi mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026